

Kleurringen bij kokmeeuwen aflezen

Een andere manier van vogelen

Gerard Mijnhout

Al meer dan 100 jaar worden er bij in het wild levende vogels metalen (aluminium) ringen aangelegd ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek. Elke ring heeft een uniek serienummer zodat na het ringen de desbetreffende vogel ook uniek is. Tijdens het ringen worden zoveel mogelijk gegevens vastgelegd, zoals soort, geslacht, leeftijd, ringdatum, ringplaats, etcetera. Het ringwerk begint dan zijn waarde te krijgen wanneer een vogel wordt teruggemeld.

Kokmeeuw

Foto: Gerard Mijnhout

Zo kom je bijvoorbeeld te weten waar een vogelsoort in de herfst naar toe gaat of vandaan komt, hoe oud ze kunnen worden of bijvoorbeeld hoe plaatstrouw ze kunnen zijn. Vind je een vogel met een ring om zijn poot en geef je dit door aan het Vogeltrekstation of aan onze Vogelringstation het Gooi, dan ontvang je als melder zo snel mogelijk alle bekende gegevens van de gevonden vogel. Zo krijgt 'jouw' vogel een levensverhaal. Veel meer informatie over het ringen van vogels is te lezen op de website van het Vogeltrekstation.

Aluminium en kleurringen

Een grote toename in het aantal terugmeldingen is te danken aan het aanvullende gebruik van kleurringen. Behalve de aluminium ring van het Vogeltrekstation worden de vogels ook voorzien van een gekleurde pvc ring met daarop een code. Het grote voordeel is dat deze combinatie kleur/code van een afstand af te lezen is. De

vogel hoeft dan niet opnieuw gevangen te worden. Vogels voorzien van kleurringen is een apart onderzoek, dat door de overheid goedgekeurd moet worden voordat een ringer dit mag uitvoeren. Om de juiste ringer bij de afgelezen kleurring te vinden, is zelfs een aparte internationale website opgericht. Het leuke is dat na een terugmelding van een kleurring, de ringer aan de melder een lifelist van de vogel verstrekt met daarop alle terugmeldingen van de vogel.

Systematisch onderzoek

Een van die ringers is Frank Majoor die al weer sinds jaar en dag dit type ringonderzoek doet aan kokmeeuwen, met als doel een systematisch onderzoek naar de overleving en plaatstrouw van de in Nederland overwinterende kokmeeuwen. Dit doet hij door op diverse plaatsen in Nederland deze meeuwen te vangen en te ringen. De toegevoegde waarde van de kleurringen uit zich in de vele aflezingen. Zo kom ik op het punt waar het eigenlijk in dit artikel om gaat: een hele andere manier van vogelen.

Fotograferen in plaats van aflezen

Gekleurde ring

Foto: Gerard Mijnhout

Aan het begin van de winter 2012/2013 ben ik op een zondagmiddag met wat oud brood en een verrekijker naar de vijver gegaan van het Laapersveld vlak bij het Sportpark in Hilversum om eens te kijken of ik zo'n kleurring zou kunnen aflezen. Dit viel dus vies tegen. Stukjes

brood strooien, gekleuringde meeuwen zoeken tussen de rest, je met de verrekijker focussen op een geringd exemplaar en dan nog proberen de code af te lezen. Nee, dit werkte niet echt lekker. Een week later ben ik weer geweest, maar dan met een fotoestel in plaats van verrekijker en ik kan zeggen dat dit waanzinnig leuk is! Wat is de truc? Je strooit steeds een beetje stukjes brood, zodat de kokmeeuwen naar je toe komen en dichtbij op de grond wachten tot je weer wat strooit. Zit er een geringd exemplaar tussen dan is het een kwestie van klik,klik, klik foto's maken. Het advies is om foto's te blijven maken, want zo kan je een ring van verschillende kanten vastleggen als de meeuw bewegelijk is. Ook kan het voorkomen dat je denkt dat er maar één meeuw is met een kleuring, terwijl er meerdere zijn. Je kan dan zelfs meeuwen fotograferen, die alleen een aluminium ring om hebben en met het blote oog of verrekijker niet kan aflezen. Na een

half uur als het brood op is en de meeuwen dus geen interesse meer hebben ga je naar huis en bekijk je op je computer de foto's. Vervolgens een mailtje naar Frank Majoor (zie zijn website) met je aflezingen. Als je dan weer bericht krijgt van Frank maakt dat je afleeshalfuurtje in het park compleet. Overigens kan je gekleuringde kokmeeuwen bij elke vijver tegenkomen. Ik ga ook wel eens naar Kerkelanden om mij daar te laten verrassen.

Resultaten

Het resultaat van deze manier van aflezen van geringde kokmeeuwen is te vinden in het onderstaande overzicht (figuur 1). Het onderzoek is een zeer toegankelijk voor iedereen met wat brood en een fotoestel. Je doet het wanneer het je uitkomt en zolang als je wilt. Wel genoeg brood meenemen!

afgelezen kokmeeuwen			13-1-2013	20-1-2013	27-1-2013	3-2-2013	10-2-2013	24-2-2013	3-3-2013	10-3-2013	17-3-2013	24-3-2013	1-4-2013
(kleur)ring	ringdatum	ringplaats											
wit C-R	22-11-11	Compagnieweg, Hilversum	LV		LV								
rood K-H	04-12-09	Compagnieweg, Hilversum	LV					LV					
rood P-N	19-11-08	Compagnieweg, Hilversum	LV										
rood P-T	03-12-08	Compagnieweg, Hilversum	LV										
wit E-M	27-11-12	Lorentzweg, Hilversum	LV										
wit M-V	14-11-12	Compagnieweg, Hilversum	LV										
rood Z-8	14-12-10	Sportpark, Hilversum	LV	LV				LV	LV		LV		
wit E9TN	23-11-98	Lorentzweg, Hilversum	LV	LV	LV		LV				LV	LV	LV
3.697.011	27-01-10	Wijde Blik, Kortenhoef		LV									
3.697.031	27-01-10	Wijde Blik, Kortenhoef		LV									
ST 246801	06-08-05	Finland		LV									
ES 08.673	?	Tsjechië		LV									
wit C-S	22-11-11	Compagnieweg, Hilversum			LV								

3.587.891	01-11-03	Utrecht					KL							
3.697.064	27-01-10	Wijde Blik, Kortenhoef					KL							
rood H631	01-08-10	Hongarije					KL				KL	KL		
wit A82	?	Denemarken						LV						
wit E0UR	28-06-11	Finland						LV						
wit E-Y	11-12-12	Compagnieweg, Hilversum						LV						LV
3.580.783	15-12-00	Lorentzweg, Hilversum						LV						
wit EKH6	21-02-13	Sportpark, Hilversum							LV	LV			LV	LV
wit M-P	24-01-12	Sportpark, Hilversum							LV					
wit E0JA	16-06-00	Finland								LV				
wit VS71	?	Denemarken											LV	
rood K-T	19-11-09	Compagnieweg, Hilversum												LV
rood P-E	19-11-08	Sportpark, Hilversum												LV
wit C-H	15-11-11	Lorentzweg, Hilversum												LV
aantal aflezingen:			8	7	4	3	5	5	3	1	6	5	3	

LV = Laapersveld ofwel Sportpark,
Hilversum

KL = Kerkelanden, Hilversum

? = gegevens ontbreken nog

Figuur 1. Overzicht van afgelezen kokmeeuwen met ringdatum, ringplaats, afleesplaats en afleesdatum.

Bijzonderheden

In de lifelist van de meeuwen zijn ook hele leuke zaken te lezen. Zo is kokmeeuw met de ring rood P-N tussentijds gezien in Finland. Rood H631 is gesigaleerd in Polen en Hongarije en rood P-E in Litouwen, Groningen en Schleeswijk-Holstein. Wit E9TN is al 200 keer afgelezen tussen het ringen en mijn laatste aflezing op 1 april 2013.

Voor meer informatie:

vogeltrekstation: www.vogeltrekstation.nl

VRS het Gooi: www.vwggooi.nl

kleurringen: www.cr-birding.org

Frank Majoor: www.frankmajoor.nl